

Aprobat
prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale
nr. 2510 din 15 aprilie 2014

RAPORT

asupra realizării în perioada **2012 – 2013**
a activităților prevăzute în
Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale
pentru anii 2012-2015

CUPRINS

I. Introducere

II. Monitorizarea și evaluarea implementării Planului strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012-2015

III. Gradul de realizare a obiectivelor stabilite în Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale în perioada 2012-2013

IV. Probleme și provocări în realizarea obiectivelor strategice

V. Soluții și perspective pentru eliminarea obstacolelor/deficiențelor în realizarea Planului strategic al CEC

VI. Concluzii

ANEXĂ: Tabel detaliat privind realizarea în perioada 2012-2013 a acțiunilor prevăzute în Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012-2015

I. INTRODUCERE

Planul strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012-2015 a fost aprobat prin hotărîrea nr. 1028 din 9 decembrie 2011. Scopul Planului este de a asigura pentru o perioadă de patru ani o administrare responsabilă și eficientă a propriei activități și a procesului electoral aferent domeniului de competență al CEC.

Comisia și-a trasat pentru acești ani patru **direcții strategice** prioritare de dezvoltare, după cum urmează:

- ✓ Un proces electoral modern, eficient și accesibil
- ✓ Rezultate credibile ale alegerilor
- ✓ Alegători conștienți și informați
- ✓ Capacități instituționale consolidate

Dezideratele propuse au fost concretizate prin 10 obiective, fiecare detaliate prin activități de îndeplinit în mod etapizat și consecvent. Obiectivele cum au fost formulate în Plan sunt următoarele:

Obiectiv 1. Consolidarea capacităților instituționale ale CEC și ale organelor electorale Inferioare.

Obiectiv 2. Implementarea și utilizarea deplină a SIAS „Alegeri” către anul 2015, cu excepția e-voting, (conform Legii nr. 101 din 15 mai 2008 „Cu privire la concepția sistemului informațional de stat „Alegeri”).

Obiectiv 3. Creșterea accesibilității la procesul electoral și perfecționarea procedurilor de înregistrare a alegătorilor.

Obiectiv 4. Perfecționarea continuă a cadrului legal electoral și al celui conex.

Obiectiv 5. Îmbunătățirea transparenței finanțării campaniei electorale.

Obiectiv 6. Obținerea independenței financiare și logistice a CEC.

Obiectiv 7. Îmbunătățirea imaginii CEC și sporirea transparenței în activitatea organelor electorale.

Obiectiv 8. Colaborarea proactivă cu subiecții implicați în procesul electoral.

Obiectiv 9. Elaborarea, implementarea și/sau îmbunătățirea instrumentelor de comunicare dintre organele electorale și cetățeni.

Obiectiv 10. Mărirea fluxului de informații privind sistemul și procedurile electorale.

În vederea îndeplinirii celor trasate în Plan, pe parcursul anilor 2012-2013 Comisia Electorală Centrală a desfășurat mai multe acțiuni pe care le prezentăm sintetizat pe compartimentele de mai jos.

II. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI STRATEGIC AL COMISIEI ELECTORALE CENTRALE PENTRU ANII 2012-2015

Pe durata implementării Planului strategic al CEC pentru anii 2012-2015 CEC a pus în aplicare un sistem efectiv de monitorizare și evaluare a îndeplinirii obiectivelor preconizate. Prezentul raport este o dovadă în acest sens, el ne permite să analizăm în ce măsură sînt îndeplinite activitățile propuse, care este impactul acțiunilor respective asupra realizării obiectivelor și cum atingerea obiectivelor conduce la obținerea rezultatelor scontate.

Astfel, în cadrul CEC se efectuează monitorizarea periodică a realizării acțiunilor și evaluarea rezultatelor obținute pentru a opera modificări în caz de necesitate. Procesul de monitorizare și evaluare va fi încheiat odată cu evaluarea finală a rezultatelor obținute după cei patru ani de implementare.

Totodată, pentru asigurarea implementării Planului strategic, a fost constituit un grup de lucru pentru supravegherea acțiunilor de implementare, compus din 7 persoane:

- președintele, vicepreședintele și secretarul CEC;
- 3 membri nepermanenți ai CEC;
- șeful Aparatului CEC.

Sarcinile grupului de supraveghere constau în monitorizarea nivelului de realizare a activităților strategice și atingerea rezultatelor preconizate. În perioada 2012-2013, membrii grupului de supraveghere s-au întrunit în mai multe ședințe de lucru pentru a analiza stadiul realizării acțiunilor prevăzute de Planul strategic. În cadrul acestora au fost formulate propuneri referitoare la activitățile stabilite în planul anual de acțiuni și, de asemenea, au fost evaluate rezultatele intermediare privind implementarea Planului strategic.

În context, vom menționa că un compartiment aparte al paginii web oficiale a Comisiei Electorale Centrale este consacrat Planului **strategic**¹ al CEC pentru anii 2012-2015, care oferă informații despre planurile și rapoartele privind monitorizarea acestuia.

Totodată, în cadrul monitorizării îndeplinirii Planului strategic s-a atras o atenție sporită acțiunilor ce vor asigura crearea și implementarea, către anul 2015, a Registrului de Stat al Alegerilor, parte componentă a Sistemului Informațional de Stat „Alegeri”, în acest sens fiind întreprinse măsuri pentru obținerea în 2014 a mijloacelor financiare bugetare suficiente realizării acestui obiectiv.

Astfel, la 23 decembrie 2013, Parlamentul RM a aprobat bugetul Comisiei Electorale Centrale pe anul 2014 în sumă de 93 577,4 mii lei, care prevede cheltuieli necesare organizării alegerilor parlamentare și implementării Registrului de stat al alegătorilor², dar totodată și pentru realizarea unor acțiuni din Planul strategic.

III. GRADUL DE REALIZARE A OBIECTIVELOR STABILITE ÎN PLANUL STRATEGIC AL COMISIEI ELECTORALE CENTRALE ÎN ANUL 2013

Raportul prezintă situația cu privire la gradul de implementare a obiectivelor cu acțiunile din Planul de acțiuni al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012 și 2013, stabilite în conformitate cu Planul strategic al CEC pentru anii 2012-2015.

Raportarea se face pe acțiunile ce trebuiau realizate totalmente în perioada 2012-2013 (27 acțiuni) și alte 26 acțiuni care urmau să fie doar începute în această perioadă și încheiate în 2014-2015. Prezentul raport are ca anexă un tabel cu informații detaliate privind gradul de realizare a obiectivelor din Planul strategic.

¹ <http://cec.md/index.php?pag=page&id=66&l=>

² <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/2058/language/roRO/Default.aspx>

În tabelul de mai jos este prezentat stadiul de îndeplinire a acțiunilor pentru anii 2012-2013 cu indicatori procentuali:

Acțiuni strategice cu termen de realizare în perioada 2012-2013				
Obiectivul	Acțiuni total	Acțiuni realizate	Acțiuni în proces de realizare	Acțiuni nerealizate
Obiectiv 1	9	7	2	-
Obiectiv 2	4	1	3	1
Obiectiv 3	5	4	1	-
Obiectiv 4	3	3	-	-
Obiectiv 5	5	4	-	-
Obiectiv 6	3	2	1	-
Obiectiv 7	9	7	-	2
Obiectiv 8	4	4	-	-
Obiectiv 9	7	5	2	-
Obiectiv 10	4	3	-	1
Acțiuni total	53	40	9	4
Cuquantum procentual	100 %	75 %	17 %	8 %

Prezentul raport reflectă informații cu privire la termenele și nivelul de realizare al acțiunilor, măsurile întreprinse, mijloacele financiare utilizate/parteneriatele stabilite cu donatorii pentru realizarea acțiunilor, dificultățile și provocările în cadrul atingerii obiectivelor strategice.

În aceeași măsură, în tabelul din Anexa raportului este prezentată și situația acțiunilor cu caracter continuu și cu termen de realizare mai mare.

Analizând gradul de realizare a acțiunilor pentru fiecare obiectiv aparte, remarcăm evoluții pozitive, dar și anumite nerealizări.

Cu referire la acțiunile strategice realizate în perioada 2012-2013, menționăm faptul că o bună parte din aceste acțiuni au vizat consolidarea capacităților instituționale ale CEC, implementarea SIAS „Alegeri”, revizuirea și ajustarea cadrului legal, îmbunătățirea imaginii CEC, colaborarea cu subiecții implicați în procesul electoral etc.

Detalii privind acțiunile realizate/în proces de realizare/nerealizate se regăsesc în Tabelul detaliat privind realizarea obiectivelor din Planului strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012-2015.

Tabelul privind realizarea obiectivelor din Planului strategic al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2012-2015

Obiectivul 1. Consolidarea capacităților instituționale ale CEC și ale organelor electorale inferioare		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Implementarea noii structuri a aparatului CEC	2012	Realizat. Prin hot. CEC nr. 1029 din 09.12.11 ³ au fost aprobate structura și efectivul-limită ale Aparatului CEC. Noua structură este compusă din 9 subdiviziuni (6 direcții și 3 servicii) cu un efectiv-limită de 37 unități.
b. Constituirea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă CEC	2012	Realizat. Prin hot. CEC nr. 1030 din 09.12.11 a fost constituit Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă CEC și aprobat Regulamentul de activitate al acestuia ⁴ .
c. Consolidarea procesului de administrare a organelor electorale inferioare de către CEC	2012	Realizat. A fost asigurată realizarea în termen a activităților prevăzute de Programele calendaristice pentru desfășurarea alegerilor locale noi și referendumului local, aprobate prin hotărâri ale CEC. În vederea unei comunicări eficiente cu organele electorale din teritoriu și monitorizării activității acestora, în cadrul Direcției management alegeri responsabilitățile între funcționari au fost repartizate pe raioane. Au fost ajustate modelele documentelor electorale ale candidaților la funcția de primar și ale organelor electorale. S-a acordat asistență metodică la elaborarea actelor emise de consiliile/birourile electorale, fiind identificată problema calității acestora și necesitatea uniformizării sau elaborării unor modele suplimentare ale hotărârilor organelor electorale inferioare, sub aspectul referirii la actele normative în vigoare.
d. Înaintarea Parlamentului a unui concept de salarizare echitabil prin alinierea sistemului de remunerare a funcționarilor CEC la cel al funcționarilor publici din alte autorități ale administrației publice centrale	2012	În proces de realizare. S-a efectuat analiza cadrului legal existent privind sistemul de salarizare a funcțiilor publice, constatăndu-se divergențe privind gradele de salarizare stabilite pentru aparatul CEC în raport cu autoritățile APC, inclusiv cu autoritățile publice autonome. În anul 2013 CEC a înaintat Parlamentului și Ministerului Muncii, Protecției sociale și Familiei propuneri argumentate, pentru modificarea treptelor și gradelor de salarizare ale funcționarilor din cadrul Aparatului CEC, prin alinierea acestora cu treptele și gradele de salarizare ale funcționarilor publici din cadrul altor autorități publice centrale.

³ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=5966&y=2011&start=20&l=>

⁴ (<http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=5967&y=2011&start=20&l>)

e. Aprofundarea cunoștințelor membrilor CEC și funcționarilor aparatului privind egalitatea de gen și drepturile omului	2012-2013	Realizat. În anul 2012 reprezentanții CEC au participat la evenimente ce au avut drept tematică asigurarea egalității de gen, printre care: masa rotundă organizată de OSCE în comun cu NDI și conferința internațională organizată de Fundația Est-Europeană și Regatul Suediei, de asemenea conferința internațională „Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova: situația curentă și opțiuni de reformă” în cadrul căreia s-a abordat și subiectul privind promovarea participării femeilor în politică. În octombrie 2012 o delegație a CEC a participat la seminarul internațional BRIDGE cu genericul „Dimensiunea de gen și alegerile”, care a avut loc la București, România, organizat de către CEC, AEP din România, PNUD/România și PNUD/Moldova cu suportul financiar al Programului Global pentru susținerea ciclului electoral (GPECS) și Guvernului Suediei. Alt curs de același gen și aceeași tematică s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 10-12 aprilie 2013, fiind organizat pentru funcționarii Aparatului CEC și ai Parlamentului. La sfârșitul anului 2012 a fost constituit un grup de lucru privind asigurarea egalității între femei și bărbați în domeniul electoral care a realizat auditul de gen în cadrul CEC, scopul căruia a fost de a analiza dimensiunea de gen și relevanța acestei problematice în cadrul procesului electoral. În decembrie 2013 a fost aprobat și un plan de lucru pentru 2014-2015. Atât Raportul privind auditul de gen, cât și proiectul planului pentru integrarea dimensiunii egalității de gen 2013-2015 au fost prezentate publicului și părților interesate în cadrul unei conferințe din 25 septembrie 2013. Pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați, în perioada 18-22 noiembrie 2013, o delegație a CEC s-a aflat într-o vizită de studiu la CEC Lituania, Vilnius. La fel este important să menționăm faptul că CE, în colaborare cu Centrul de instruire continuă în domeniul electoral, a recomandat partidelor politice ca la delegarea candidaților pentru instruire, certificare și includere în Registrul Funcționarilor Electorali să asigure o proporție de cel puțin 30 % pentru oricare dintre categoriile de sexe (bărbați și/sau femei) din numărul total propus/delegat de partid.
f. Efectuarea unui studiu în vederea identificării unui mecanism de constituire a organelor electorale inferioare permanente	2012-2013	Realizat. În perioada nominalizată, a fost elaborat un „Studiu de analiză în vederea determinării oportunității instituirii organelor electorale inferioare permanente”. Acesta este primul studiu în CEC ca mod de abordare și formă de structurare, cuprinzând o analiză amplă, comparată sub aspectul formelor instituționale, ariilor supuse operării, resurselor etc. și propuneri, recomandări de soluții. Obiectivele acestui studiu au constat în: - descrierea situației curente privind organele electorale inferioare; - determinarea problemelor cu care se confruntă sistemul actual al organelor electorale; - prezentarea comparată a sistemului organelor electorale din alte țări;

		- formularea beneficiilor și riscurilor în cazul adoptării politicii de constituire a structurilor electorale teritoriale cu statut permanent. Studiul răspunde necesității de identificare a soluțiilor pentru consolidarea structurii instituționale în domeniul administrării alegerilor. Deficiențele constatate în activitatea organelor electorale inferioare și în cadrul întocmirii listelor electorale demonstrează că fortificarea resurselor este un obiectiv de atins, deja decizia finală privind modelul aparținând factorilor de decizie.
g. Elaborarea și implementarea planului de dezvoltare instituțională (PDI)	2012-2015	Realizat: În data de 23 decembrie 2013 Comisia Electorală Centrală a aprobat Planul de dezvoltare instituțională al Comisiei Electorale Centrale pentru anii 2014 – 2015. Planul de dezvoltare instituțională (PDI) reprezintă un document intern care își propune să prioritizeze acțiunile CEC în vederea îmbunătățirii nivelului de dezvoltare instituțională al CEC necesar realizării optime a misiunii, funcțiilor-cheie și obiectivelor strategice ale CEC. În acest sens au fost identificate 5 obiective strategice: - structura organizațională și funcțională; - managementul organizațional: planificarea operațională, organizarea și coordonarea muncii, controlul; - managementul resurselor umane; - managementul financiar; - comunicarea externă. Au fost analizate rezultatele evaluărilor profesionale, performanțelor colective semestriale/anuale care au stat la baza identificării necesităților de dezvoltare și de elaborare a planurilor subdiviziunilor în baza planului CEC pentru 2014 și a Planului strategic pentru anii 2012-2015.
h. Îmbunătățirea procesului de monitorizare sistematică a organelor electorale inferioare	2012-2015	În proces de realizare. A fost ajustată rubrica specială pe pagina web a CEC „Alegeri locale noi” și „Referendum” prin plasarea informației actuale despre desfășurarea alegerilor locale noi și referendumurilor (plasarea hotărârilor consiliilor electorale de circumscripție cu privire la constituirea secțiilor de votare, informației despre candidații înregistrați la funcția de primar, scanarea și plasarea pe site a proceselor-verbale privind totalizarea rezultatelor votării etc.). Pentru anul 2014, Comisia Electorală Centrală și-a propus o acțiune nouă privind colectarea recomandărilor cu privire la procedurile electorale din partea subiecților interesați. Obiectivul de bază al acesteia constă în îmbunătățirea calității acțiunilor îndreptate spre organizarea și desfășurarea alegerilor, precum determinarea și implementarea măsurilor prevăzute în legislația electorală, actele normative ale CEC necesare îmbunătățirii calității procesului electoral.
i. Perfecționarea comunicării interne în cadrul CEC	2012-2015	În proces de realizare. Pe parcursul anului 2013, cu suportul partenerilor de dezvoltare, au fost organizate cursuri de dezvoltare a abilităților de comunicare, prezentare și raportare. Totodată, în vederea perfecționării comunicării interne și asigurării unui management eficient al

		circulației documentelor în cadrul CEC, a fost creată aplicația de uz intern „Anticamera on-line”. Fiind o aplicație informațională, aceasta permite realizarea unui management eficient al documentelor la nivelul Aparatului Comisiei, structurarea, monitorizarea, catalogarea, controlul și repartizarea eficientă a acestora, precum și asigurarea înregistrării, evidenței și accesării documentelor emise. Aplicația are în structura sa patru module: 1. Documente de intrare; 2. Documente de ieșire; 3. Petiții; 4. E-mail. Aplicația “Anticamera on-line” presupune accesarea, completarea sau modificarea informației despre document de către operatorii autorizați. În acest mod, se efectuează asigură monitorizarea permanent a circuitului unui document, organizarea arhivei electronice de date și documente, precum și reducerea timpului de accesare a documentelor. Aplicația face posibilă vizualizarea procesului de soluționare a documentelor ce se desfășoară între funcționarii subdiviziunilor și urmărește etapele de creare, revedere sau redistribuire a documentelor.
Obiectivul 2. Implementarea și utilizarea deplină a SIAS „Alegeri” către anul 2015, cu excepția e-voting (conform Legii nr. 101 din 15 mai 2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”)		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Ajustarea și definitivarea proiectării tehnice a sistemului informațional, definirea mijloacelor tehnice (echipament, program etc.)	2012-2013	Realizat. A fost efectuată analiza detaliată a componentelor SIAS „Alegeri”, fiind elaborat un raport analitic pe marginea acțiunilor întreprinse până în prezent. Raportul scoate în evidență progresele făcute anterior la implementarea sistemului, gradul de implementare a blocurilor de funcții (module) complete/incomplete/lipsă în vederea oportunității de a relua dezvoltarea/ajustarea și extinderea funcțiilor sistemului. A fost modificat procesul intern de dezvoltare software, care are la bază metode moderne, elaborând în acest sens rapoarte privind testarea performanței, documente privind securitatea informației, documente de proiectare, cerințe funcționale etc. (Aplicațiile web „Lista electorală”, „Rotația”, „Anticamera on-line”, ajustate aplicațiile web „Buletin de Vot”, “Înregistrarea prealabilă” etc.).
b. Documentarea cerințelor de sistem și elaborarea caietului de sarcini pentru SOFTWARE (SIAS „Alegeri”)	2012	În proces de realizare. În conformitate cu prevederile Codului electoral, CEC începând cu anul 2015 urmează să pună în aplicare Registrul de Stat al Alegătorilor, parte componentă a Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”.

necesare pentru alegerile parlamentare		În acest sens, a fost efectuat studiul de fezabilitate privind dezvoltarea a 4 blocuri de funcții (module) SIAS “Registrul de Stat al Alegătorului”, „Importatorul de date”, “Gestionarea documentelor și înregistrărilor CEC”, „Controlul financiar al concurenților electorali”. A fost efectuată analiza tehnologică și de sistem, analiza economică, viabilitatea legală, analiza operațională, planificarea sistemică etc. În urma efectuării studiului a fost inițiat, în comun cu ÎS „CRIS „Registru” și partenerii de dezvoltare, procesul de elaborare a sarcinii tehnice a două blocuri de funcții (module) – „Registrul de Stat al Alegătorului” și „Importatorul de date” care va fi implementat către anul 2015. Pentru anul 2014 Comisia a planificat și alte acțiuni, cum ar fi dotarea fiecărei secții de votare cu 2 laptop-uri, în total fiind prevăzută pentru anul 2014 procurarea a 4000 laptop-uri, pentru care s-au alocat circa 30 mln. lei.
d. Documentarea cerințelor de sistem și elaborarea caietului de sarcini pentru SOFTWARE (SIAS „Alegeri”) necesare pentru alegerile locale generale	2013	În proces de realizare. În vederea realizării funcțiilor specifice ale SIAS „Alegeri”, și anume a blocului de funcții „Pregătirea”, a fost completat Registrul participanților în alegeri, cu includerea datelor privind reprezentanții și observatorii desemnați de partide. În prezent, o atenție deosebită este acordată implementării blocului de funcții „Rotația”, conform prevederilor Legii nr. 101-XVI din 15.05.08 „Cu privire la concepția sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”. Aceasta a fost creată în vederea asigurării, în format electronic, a evidenței funcțiilor electivă (deputați, primari, consilieri), precum și a candidaților supleanți. În acest context, s-au înaintat propuneri concrete de a fi create câmpuri pe care trebuie să le conțină blocul de funcții „Rotația” și privind elaborarea rapoartelor care vor facilita realizarea unor studii sau analize privind procesul de ridicare și atribuire a mandatelor de consilier.
f. Studierea continuă a posibilităților de creare a sistemului de votare electronică	2012-2015	În proces de realizare. A fost studiată practica internațională în domeniul sistemului de votare electronică, iar concluziile sînt reflectate în raportul întocmit în acest sens. În anul 2014, CEC a planificat un șir de acțiuni în vederea studierii continue a posibilităților de creare a sistemului de votare prin Internet și corespondență, și anume procedura de votare, perioada rezervată votării, măsuri de asigurare a securitatea votului, sistemul de totalizare a voturilor, arhitectura sistemului de votare, modalități de intrare/logare a alegătorului în sistem, utilizarea semnăturii digitale, resursele financiare necesare implementării etc.
Obiectivul 3. Creșterea accesibilității la procesul electoral și perfecționarea procedurilor de înregistrare a alegătorilor		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare

a. Ajustarea planului de activități privind implementarea (inclusiv elaborarea caietului de sarcini) Registrului de stat al alegătorilor, conform Legii nr. 101/2008	2012	Realizat. Administrația publică locală (APL) în fiecare an precizează listele electorale și le prezintă Comisiei Electorale Centrale în format electronic, în baza aplicației web „Lista electorală”. Aceasta a fost creată în scopul verificării listelor electorale de bază și servește pentru detectarea și înlăturarea erorilor din ele. Aplicația poate servi și ca bază de date despre alegătorii cu drept de vot. Aplicația este gestionată de CEC, iar prin utilizarea acesteia persoanele responsabile de listele electorale au posibilitatea să mențină, actualizeze și să rectifice periodic și în mod centralizat listele electorale de bază. În cadrul seminarelor de instruire a persoanelor responsabile de listele electorale din cadrul APL, desfășurate în anul 2013, s-a constatat că aproximativ 8% din primării nu au acces la Internet, astfel fiind în imposibilitate tehnică de a accesa aplicația în cauză. În acest context, CEC a solicitat suportul Guvernului în identificarea soluțiilor de conectare a APL la Internet pe canale de comunicație de fiabilitate înaltă. CEC continuă procesul de implementare graduală a sistemului informațional de evidență al participării cetățenilor la vot în baza Registrului de Stat al Alegătorilor în cadrul alegerilor și referendumurilor locale. În vederea realizării acestor acțiuni, CEC, în comun cu MTIC, a inițiat procesul de elaborare a documentelor de reglementare și funcționare a Registrului de Stat al Alegătorilor privind necesitățile de ajustare a legislației electorale și elaborare a actelor normative, aferente implementării RSA. Totodată, CEC, a planificat pentru anul 2014 acțiunea cu privire la promovarea inițiativei de elaborare și aprobare a legii privind punerea în aplicare a RSA, în comun cu subiecții implicați.
b. Crearea unei echipe pe interior responsabilă de implementarea planului de activități	2012	Realizat. A fost creat grupul de lucru pe interior responsabil de realizarea acțiunilor privind implementarea RSA.
c. Crearea unor instrumente tranzitorii de îmbunătățire a procesului de înregistrare a alegătorilor (evaluarea programelor de hard și soft la nivel APL; evaluarea capacităților umane și consolidarea acestora prin instruire)	2012	Realizat. A fost creat programul de verificare a erorilor din listele electorale și elaborată instrucțiunea de utilizare a acestuia. S-a efectuat analiza privind dotarea cu echipament tehnic a autorităților locale și nivelul de cunoaștere a programului Microsoft Word de către responsabilii de listele electorale. În acest sens au fost stabilite cerințele/criteriile minime privind caracteristicile tehnice ale computerelor (software, Microsoft Office) din cadrul primăriilor. A fost creată, în comun cu PNUD, aplicația on-line de compilare a listelor electorale, ulterior testată pe interior/exterior, a fost elaborat Ghidul pas cu pas pentru responsabilii de listele

		electorale. Au fost organizate și desfășurate seminare de instruire cu responsabilii de listele electorale din primărie, conferința „Listele electorale – bază pentru crearea RSA”. S-au organizat, în comun cu IFES, training-uri cu responsabilii de listele electorale în teritoriu în vederea însușirii aplicației on-line și asigurării calității listelor electorale.
d. Consolidarea relațiilor prin crearea grupurilor de lucru cu instituțiile de stat care au atribuții și competențe de a contribui la implementarea Registrului de stat al alegătorilor	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). Grupul de lucru privind coordonarea aspectelor legate de implementarea RSA, parte componentă a SIAS „Alegeri” a stabilit două direcții principale de activitate: 1) crearea și implementarea RSA și 2) formarea Registrului de stat al adreselor în comun cu ÎS „Cadastru” și ÎS „CRIS „Registru”. La data de 15 aprilie 2013 funcționarii CEC, Î.S. „Cadastru” în comun cu cei de la Primăria orașului Anenii Noi au conturat hotarele secțiilor de votare ale orașului. Rezultatele analizei efectuate pe baza orașului Anenii Noi au fost prezentate și examinate la ședința grupului de lucru privind listele electorale din 30 mai 2013. Analiza desfășurată este reflectată în Raportul „Registru de adrese: Analiza preliminară în baza datelor din orașul Anenii Noi” ca apoi recomandările făcute să fie generalizate la nivel de țară. Au fost identificate instituțiile de stat cu atribuții în domeniul înregistrării alegătorilor și determinate domeniile și stabilite principiile de cooperare.
e. Elaborarea și testarea diverselor forme de votare accesibile pentru toate categoriile speciale de alegători (persoane cu dizabilități; cetățeni ai Republicii Moldova aflați în străinătate și cei din unitățile teritorial-administrative din stînga Nistrului etc.)	2013-2015	În proces de realizare. A fost realizat un studiu asupra situației existente privind procesul de votare a persoanelor cu dizabilități și incluziunii acestora în procesul electoral, inclusiv accesul lor la votare. A fost elaborată o analiză a cadrului de reglementare a procedurilor electorale sub aspectul asigurării exercitării dreptului de vot pentru cetățenii RM domiciliați în localitățile din stînga Nistrului și s-au formulat propuneri de modificare sau ajustare a acestuia. Totodată, CEC a planificat pentru anul 2014 acțiuni privind asigurarea dreptului de vot alegătorilor, domiciliați în zonele mai puțin controlate de către autoritățile centrale (modul de constituire a organelor electorale inferioare, circumscripțiilor electorale și secțiilor de votare, arondarea alegătorilor la secțiile de votare, asigurarea securității personale a alegătorilor și membrilor biroului electoral al secției de votare în ziua alegerilor, proceduri speciale privind votarea acestei categorii de alegători).
Obiectivul 4. Perfecționarea continuă a cadrului legal electoral și al celui conex		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare

a. Efectuarea unei analize ample a prevederilor legislației electorale în domeniile cheie, pentru identificarea deficiențelor existente, inclusiv prin atragerea experților în domeniu și reprezentanților unor autorități relevante	2012-2013	Realizat (<i>statut permanent</i>). CEC împreună cu alte instituții publice au fost desemnate drept autorități responsabile de elaborarea proiectului de lege privind modificarea și completarea cadrului legal în vederea punerii în aplicare a recomandărilor GRECO la capitolul „Transparența în finanțarea partidelor politice”. A fost creat grupul de lucru responsabil de elaborarea propunerilor de modificare a legislației în domeniul vizat. A fost efectuată o analiză a prevederilor legislației electorale în domeniul reflectării de către mass-media a procesului electoral în perioada electorală, reieșind din rezultatele analizei post-electorale și recomandărilor observatorilor. Un domeniu aparte de mare importanță este protecția datelor cu caracter personal. În urma efectuării, în comun cu PNUD, a unei analize în acest sens, au fost identificate deficiențe și neconcordanțe a legislației electorale cu cele privind protecția datelor cu caracter personal. Acestea au fost prezentate într-un raport privind utilizarea acceptabilă a datelor personale în domeniul electoral. În cadrul prezentării au avut loc discuții asupra celor mai bune practici internaționale în vederea îmbunătățirii calității listelor, publicării acestora și asigurării transparenței pentru concurenții electorali, cu respectarea totodată a cerințelor legate de protecția datelor.
b. Elaborarea propunerilor de modificare a legislației electorale în baza analizei efectuate, de comun acord cu instituțiile de resort	2012-2014	Realizat (<i>statut permanent</i>). 1. A fost elaborat un proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, și anume al Codului electoral, Legii privind partidele politice, Codului contravențional, Codului penal și celui de procedură penală, Codului fiscal și Legii Curții de Conturi⁵. Proiectul de lege împreună cu nota informativă asupra proiectului a fost transmis spre aprobare Guvernului⁶. 2. CEC a înaintat propuneri asupra proiectului prezentat de Centrul pentru Jurnalism Independent privind modificarea Codului electoral din perspectiva reglementării mass-media în perioada electorală. 3. Au fost aprobate avize asupra proiectelor de lege: - pentru modificarea și completarea unor acte legislative în vederea aducerii în concordanță a cadrului legal cu prevederile Legii nr. 155 din 05.07.2012 în partea ce ține de noile proceduri privind modificarea competenței jurisdicționale de examinare a litigiilor civile, economice și de contencios administrativ (hot. CEC nr. 1523 din 27.11.2012)⁷;

⁵ http://www.cec.md/files/files/Proiecte%20de%20lege%20privind%20modificarea%20si%20completarea%20unor%20actele%20legislative_finantarea%20partidelor%20politice%20si%20a%20campaniilor%20electorale.pdf

⁶ <http://www.voteaza.md/documente/de/iunie/00016.pdf> ; <http://www.voteaza.md/documente/de/iunie/00027.pdf>

⁷ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6489&start=40&|=>

	- nr. 2847 din 28 noiembrie 2012 pentru modificarea art.181¹ din Codul penal al Republicii Moldova (hot. CEC nr. 1603 din 24.12.2012)⁸; - nr. 466 din 6 martie 2012 cu privire la modificarea și completarea Codului electoral, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputatul în Parlament, Ana Guțu (votul prin corespondență/hot. CEC nr. 1604 din 24.12.2012)⁹; - nr. 2461 din 8 noiembrie 2011 pentru modificarea și completarea Codului electoral (extinderea perioadei de votare, excluderea pașapoartelor emise de fosta U.R.S.S. (modelul anului 1974) / hot. CEC nr. 1605 din 24.12.2012)¹⁰. În anul 2013, Comisia a înaintat propuneri și a aprobat avize asupra următoarelor proiecte de lege, ce vizează domeniul electoral: - proiectul de lege nr. 14 din 22 ianuarie 2013 “Cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative”, inițiativa legislativă a unui deputat în Parlament. Obiectul de reglementare - asigurarea numirii obligatorii de către opoziție a conducerii unor autorități ale administrației publice centrale: Procuratura Generală, Curtea de Conturi și Comisia Electorală Centrală¹¹. - proiectul de lege nr. 190 din 30 aprilie 2013 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, inițiativa legislativă a unui grup de deputați în Parlament Obiectul de reglementare: modificarea sistemului electoral mixt introdus prin Legea nr. 94 din 19 aprilie 2013¹². - proiectul de lege nr. 207 din 16 mai 2013 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral”, înaintat spre avizare de Ministerul Justiției. Obiectul de reglementare: completarea art. 8 al CE, prin extinderea perioadei de votare și modificarea art. 53 al CE, prin excluderea pașapoartelor emise de fosta U.R.S.S. (modelul anului 1974) din categoria actelor de identitate în baza cărora se efectuează votarea¹³. - proiectul de lege nr. 204 din 15 mai 2013 „Pentru modificarea și completarea Codului electoral”, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament. Obiectul de reglementare: modificarea și completarea Codului electoral în vederea readucerii în vigoare a prevederilor abrogate anterior ce țin de posibilitatea votării studenților la alegerile parlamentare în orice secție de votare din localitatea unde își fac studiile, precum și posibilitatea prelungirii cu 2 ore a programului de lucru al birourilor electorale¹⁴.

⁸ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6569&start=20&l=>

⁹ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6570&start=20&l=>

¹⁰ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6571&start=20&l=>

¹¹ Hotărîrea CEC nr. 1728 din 12 februarie 2013 http://cec.md/index.php?pag=legislatie_search&opa=search&l=.

¹² Scrisoarea nr. CEC 8/2230 din 16 mai 2013 <http://www.voteaza.md/documente/2013/de/mai/00019.pdf>

¹³ Scrisoarea nr. CEC 8/2268 din 31 mai 2013 <http://www.voteaza.md/documente/2013/de/mai/00047.pdf>

¹⁴ Hotărîrea nr. 2002 din 6 iunie 2013 <http://www.cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6975&start=&l=>

		- proiectul de lege nr. 237 din 10 iunie 2013 „Pentru completarea art. 39 al Legii nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală”, inițiativa legislativă a unui grup de deputați în Parlament. Scopul proiectului este stabilirea în cadrul autorităților publice locale a unei persoane responsabile de întocmirea, administrarea, actualizarea anuală a listelor electorale în conformitate cu prevederile legislației și transmiterea acestora, până la 1 martie, Comisiei Electorale Centrale ¹⁵ .
c. Promovarea proiectelor de lege: aducerea la cunoștință publică în scopul prezentării Parlamentului spre aprobare	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). Proiectele de lege au fost plasate pe site-ul oficial al CEC, la rubricile „Transparența decizională”, „Prima pagină”, pentru consultare și înaintarea recomandărilor de rigoare. A fost tipărită, cu suportul IFES, și distribuită broșura „Amendamentele la legile care vizează reglementarea finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale în Republica Moldova”.
Obiectivul 5. Îmbunătățirea transparenței finanțării campaniei electorale		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Exercițarea controlului asupra modului de finanțare a partidelor politice prin instituirea unei unități de audit intern	2012	Realizat. În cadrul Direcției financiar-economice a fost creat Serviciul metodologic și rapoarte financiare, în scopul elaborării metodologiei de auditare a rapoartelor financiare, inclusiv a rapoartelor concurenților electorali. Noua structură a Aparatului prevede ca subdiviziune structurală aparte Serviciul de audit intern abilitat cu funcția de control asupra modului de finanțare a partidelor politice, inclusiv în afara campaniei electorale. Acesta își va exercita atribuțiile în sensul vizat după aprobarea amendamentelor înaintate de către grupul de lucru responsabil de elaborarea propunerilor de modificare a legislației în domeniul finanțării partidelor politice și campaniilor electorale, potrivit cărora CEC va fi abilitată cu competența de a verifica rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice în afara campaniei electorale.
b. Elaborarea unui sistem de instruire continuă pentru partidele politice și alte organizații interesate în domeniul finanțării campaniilor electorale a partidelor politice	2012-2013	Realizat. A fost elaborat un sistem de instruire și desfășurat, în comun cu IFES, 2 seminare de instruire de tip BRIDGE cu tema „Finanțarea activității partidelor politice și a companiilor electorale”.

¹⁵ Hotărîrea CEC cu nr. 2035 din 19 iunie 2013 http://cec.md/index.php?pag=legislatie_search&opa=search&l=

c. Organizarea cursurilor de instruire privind finanțarea campaniei electorale	2013-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În perioada 26-27 martie 2013 CEC, în colaborare cu IFES Moldova, a desfășurat un training cu tema „Finanțarea partidelor politice și campaniei electorale”, destinat partidelor politice și organizațiilor social-politice. Scopul instruirii a fost de a oferi participanților cunoștințe și deprinderi despre procedura de acumulare și utilizare a fondurilor partidelor politice, în vederea garantării unui proces electoral corect și transparent. Training-ul a inclus și un compartiment dedicat noului model al raportului financiar al partidelor politice, aprobat de către CEC. Astfel de instruire a fost organizată, în perioada 9-10 aprilie 2013 și pentru reprezentanții instituțiilor mass-media.
d. Elaborarea sistemului de analiză a datelor și de raportare asupra rapoartelor financiare a partidelor politice	2013	Realizat (<i>activitate începută în 2012</i>). Inițiativa de modificare a Regulamentului cu privire la finanțarea campaniilor electorale și partidelor politice, aprobat prin hotărârea CEC nr. 3336 din 16 iulie 2010, a demarat prin expunerea în redacție nouă a anexei la acest regulament „Raportul privind fluxul mijloacelor bănești pe parcursul campaniei electorale”, reprezentînd un formular al raportului concurenților electorali în campania electorală. Pînă a fi aprobat în ședința CEC, proiectul formularului a fost plasat spre consultare publică pe site-ul CEC, remis spre avizare partidelor politice și supus dezbaterilor publice, inclusiv prin organizarea unei mese rotunde cu reprezentanții partidelor politice ș.a. persoane interesate. La 27 noiembrie 2012 a fost adoptată hotărârea nr. 1524 cu privire la modificarea Anexei la Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale și a partidelor politice¹⁶. Totodată, în anul 2013 s-a elaborat un sistem de analiză a rapoartelor financiare și a modului de raportare a partidelor politice care cuprinde patru etape: a) prezentarea de către concurenții electorali a datelor și rapoartelor conform art.38 din Codul electoral care reglementează condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale; b) recepționarea datelor și rapoartelor concurenților electorali de către Comisia Electorală Centrală sau de către consiliile electorale de circumscripție, verificarea și analiza lor; c) gruparea informațiilor și întocmirea rapoartelor totalizatoare; d) constatări (în caz de necesitate).
e. Elaborarea unui program de educație civică în domeniul finanțării campaniilor electorale a partidelor politice	2013	Nerealizat.

¹⁶ <http://cec.md/index.php?pag=legislatie&ids=hotarire&id=6490&start=40&l=>

Obiectivul 6. Obținerea independenței financiare și logistice a CEC		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Promovarea conceptului de autonomie financiară și logistică	2012	Realizat. A fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 808 din 03.11.12 privind transmiterea unui imobil ¹⁷ .
b. Planificarea procesului de obținere a autonomiei financiare și logistice	2012	Au fost aprobate Hotărârile Parlamentului pentru aprobarea bugetului Comisiei Electorale Centrale pe anii 2013 și 2014 ¹⁸ .
c. Implementarea autonomiei financiare și logistice	2012-2015	În proces de realizare. Comisia Electorală Centrală a prezentat Parlamentului propunerile privind includerea în bugetul de stat a cheltuielilor legate de funcționarea sa și de efectuarea alegerilor pentru anul 2014, aprobate prin Hotărârea CEC nr.2120 din 3 septembrie 2013 “Cu privire la aprobarea devizelor de cheltuieli pentru anul 2014” și însoțite de avizul Ministerului Finanțelor. La data de 23 decembrie 2013 de către Parlament, cu vot unanim, a fost aprobat bugetul Comisiei Electorale Centrale pe anul 2014 în sumă de 93577,4 mii lei, inclusiv 93473,9 mii lei la componenta de bază și 103,5 mii lei la componenta “Mijloace speciale”, prin hotărârea Parlamentului nr.336.
Obiectivul 7. Îmbunătățirea imaginii CEC și sporirea transparenței în activitatea organelor electorale		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Apariții în mijloacele de informare în masă cu o frecvență de cel puțin o dată la două luni	2012-2015	Realizat (statut permanent). În anul 2013, mass-media au manifestat interes față de activitățile CEC, preluând comunicatele de presă, newsletter-ele pentru difuzare, în total 85 comunicate de presă. În baza informațiilor oferite de paginile on-line ale instituțiilor media și ale agențiilor de presă zilnic a fost elaborată revista presei. Dosarul de presă electronic pentru anul 2013 este constituit din mape lunare și a fost actualizat periodic. Au fost redactate și difuzate 10 newslettere care au cuprins știri, comunicate de presă și rapoarte asupra deplasărilor efectuate peste hotare de către conducerea și funcționarii Aparatului CEC. La 7 februarie 2013, a fost organizat un briefing de presă cu ocazia marcării Zilei Internaționale a Alegerilor. Prin intermediul colaborării cu portalul www.privesc.eu , unele ședințe ale Comisiei au fost transmise on-line.

¹⁷ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=340883>

¹⁸ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345639>

b. Crearea unui sistem de stagiu de practică în cadrul CEC	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 a fost aprobat modelul tip al Acordului de efectuare a stagiului de practică, încheiat între CEC și practicant. Conform acordului, părțile se obligă, la finalizarea stagiului de practică, să perfecteze documentele aferente activității desfășurate (referința în care se consemnează modul și condițiile de realizare a stagiului de practică, precum și calificativul propus de către specialiștii îndrumători, raportul de activitate care va conține, pe lângă descrierea sarcinilor realizate, și unele recomandări și propuneri vizînd efectuarea stagiului în cadrul CEC). Pe parcursul anului 2012-2013, în cadrul Comisiei și-au desfășurat stagiul de practică 8 persoane, fiind evaluate cu calificativele „foarte bine”, „bine”. Acestea au fost familiarizate cu activitatea Comisiei în ansamblu, fiind încadrate în mod special în activitatea Direcției management alegeri și Direcției juridice.
c. Organizarea cluburilor de presă	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 urmau să fie organizate cluburi de discuții separate pentru mass-media, ONG-uri și partidele politice. În procesul elaborării tematicilor s-a constatat că subiecții vizați au multe teme în comun, totodată discuțiile într-un format mai larg ar fi mult mai interesante și mai productive. În acest context, s-a luat decizia de a comasa aceste grupuri și de a organiza un singur Club de discuții electorale. În anul 2013, la 6 noiembrie, CEC a găzduit o nouă ședință a Clubului de discuții electorale cu tema: „Reflectarea campaniei electorale în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova”. Subiectele supuse discuțiilor au vizat perfecționarea bazei legale și a procedurilor menite să asigure mediatizarea corectă, transparentă și echitabilă a proceselor electorale.
d. Colaborarea cu instituțiile publice pentru plasarea bannerelor CEC pe paginile lor web	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 s-a efectuat un studiu privind existența paginilor web ale autorităților publice locale de nivelul al doilea și posibilitatea plasării unui banner al CEC pe acestea. S-a elaborat conceptul bannerului (text și design), în procesul de lucru s-a ținut cont de practica altor autorități în domeniul creării și plasării bannerelor cu link-uri spre pagini web oficiale. Au fost întocmite și expediate demersuri oficiale către cele 35 autorități publice locale de nivelul al doilea, în prezent bannerul CEC este plasat pe paginile oficiale ale 11 autorități locale de nivelul al doilea.
e. Înregistrarea Buletinului informativ al CEC și lărgirea spectrului de distribuție	2013	Realizat. Înregistrarea Buletinului informativ ca publicație semestrială a fost imposibilă din lipsa cadrului legal. Însă procedura a fost inițiată și urmare a elaborării Avizului la proiectul de lege nr. 70 din 15.02.2013, Buletinul informativ a fost inclus în Lista publicațiilor periodice din Anexa Legii privind administrarea și deținerea proprietății publice – condiție indispensabilă pentru înregistrarea Buletinului la Ministerul Justiției. La fel au fost identificate cerințele obligatorii necesare înregistrării buletinului și, constatîndu-se imposibilitatea realizării activității date sa-u propus soluții alternative reieșind din cadrul legal existent.

f. Desfășurarea și participarea la conferințele (științifice, jubiliare etc.) naționale și internaționale	2012-2015	Realizat (statut permanent). În anul 2012 au fost organizate, în comun cu partenerii de dezvoltare, 9 evenimente cu următoarele teme: rolul observatorilor în procesul electoral; forme și metode de instruire a funcționarilor electorali; perfecționarea sistemului de înregistrare a alegătorilor din Republica Moldova și implementarea SIAS „Alegeri”. A fost organizată o recepție cu ocazia marcării a 15 ani de activitate permanentă a CEC. În anul 2013, evenimentul cel mai important l-a constituit cea de-a 10-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale cu genericul „Codul bunelor practici în materie electorală: puncte forte și evoluții posibile”, organizată și desfășurată la Chișinău de către Comisia de la Veneția în parteneriat cu CEC. Evenimentul a reunit 107 participanți care au reprezentat 26 de țări, precum și reprezentanți ai Uniunii Europene (UE), ai Organizației pentru Securitate și Cooperare din Europa/Oficiul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al (OSCE/BIDDO), International IDEA, companii și organizații neguvernamentale internaționale care activează în domeniul electoral. Totodată, pe parcursul anului, membrii Comisiei și funcționarii Aparatului CEC au participat la 7 seminare și conferințe internaționale, desfășurate peste hotarele țării.
g. Efectuarea unei analize privind identificarea problemelor de transparență în activitatea organelor electorale și a soluțiilor potrivite	2012	Realizat. O problemă identificată în urma analizei este accesul la actele adoptate de organele electorale inferioare. Având în vedere că activitatea acestor structuri prezintă un interes sporit în perioada electorală, se propune crearea unui portal aparte (a unei pagini web distincte) pentru monitorizarea și informarea asupra activității lor. Pagina ar conține informații despre ședințele planificate, subiectele de pe ordinea de zi, actele emise sau alte date de interes public. Pagina poate fi gestionată atât de CEC, cât și de către organele respective, cu prevederea codurilor de acces, pentru plasarea informațiilor privind procedurile și activitățile electorale. Până atunci, o soluție tranzitorie ar fi plasarea hotărârilor emise de consiliile electorale pe pagina web a CEC.
h. Crearea identității instituționale a funcționarilor electorali prin elaborarea codului de conduită al funcționarilor electorali și desfășurarea training-urilor respective	2012-2015	În proces de realizare. A fost elaborat proiectul Codului de conduită al funcționarilor electorali. Aprobarea acestuia se propune pentru anul 2014.
i. Organizarea și desfășurarea activităților de instruire la subiectul „Transparența în activitatea organelor electorale”	2013-2015	Nerealizat.

Obiectivul 8. Colaborarea proactivă cu subiecții implicați în procesul electoral		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Stabilirea interacțiunii cu Institutul Național al Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii	2012	Realizat. La 14 iunie 2013 a fost semnat un acord de cooperare între CEC și Institutul Național al Justiției privind dezvoltarea și perfecționarea politicilor publice din domeniul justiției și celui electoral. Documentul va contribui la instituirea unui cadru durabil de cooperare și consultare în procesul de organizare a instruirii judecătorilor, procurorilor, precum și a altor categorii de persoane care înfăptuiesc justiția și a funcționarilor electorali.
b. Constituirea unui club de discuții cu reprezentanții partidelor politice și altor organizații social-politice	2012-2013	Realizat (statut permanent). Acțiunea se propune a fi reformulată, deoarece la prima ședință a clubului s-a decis constituirea unui singur club de discuții mixt (presă, ONG-iști, reprezentanți ai partidelor politice și altor organizații social-politice). Se propune comasarea activităților de la Obiectivul 8 lit. b) și d) și formularea activității cu următorul conținut “Constituirea unui club de discuții cu reprezentanții mass-media, ONG-urilor, partidelor politice și altor organizații social-politice”.
c. Elaborarea cartei de colaborare/interacțiune cu autoritățile locale și centrale	2012-2013	Realizat (statut permanent). A fost studiată practica națională și internațională în acest domeniu. CEC stabilește relații de colaborare cu instituții în parte, semnând acorduri cu fiecare instituție separat, mai puțin cu un grup lărgit de actori implicați în procesul electoral. În perioada 2012-2013 au fost semnate 13 acorduri de colaborare.
d. Constituirea unui club de discuții cu reprezentanții ONG-urilor	2012-2013	Realizat (se propune de exclus). Vezi Obiectivul 8 lit. b).
Obiectivul 9. Elaborarea, implementarea și/sau îmbunătățirea instrumentelor de comunicare dintre organele electorale și cetățeni		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Crearea unei rubrici speciale pe pagina web a CEC, de tipul întrebări frecvente, consacrate procesului electoral	2012	Realizat. Pe pagina oficială a CEC www.cec.md a fost creată o rubrică nouă „Anticamera” având în structura sa mai multe subrubrici. Prin intermediul acesteia au fost recepționate 30 mesaje electronice cu diverse tematici: funcțiile și nivelul de implementare a SIAS “Alegeri”, date statistice referitoare la alegeri, modul de întocmire și verificare a listelor electorale etc. Subrubrica „Întrebări frecvente” conține răspunsuri formulate într-un limbaj simplu non-juridic pe teme electorale, prin care se urmărește creșterea gradului de informare a alegătorilor și creșterea corectitudinii desfășurării alegerilor.

		Au fost scanate și plasate pe pagina web a CEC 1853 documente, dintre care 1294 pot fi găsite la rubrica Documente de intrare și 559 la Documente de ieșire.
b. Elaborarea strategiei de comunicare a CEC	2013	În proces de realizare. A fost elaborat proiectul Strategiei de comunicare. S-a decis, ulterior, contractarea de către partenerul CEC, PNUD Moldova, a unui expert internațional pentru expertizarea documentului și definitivarea acestuia. În prezent, documentul este dat spre traducere, ulterior urmează a fi aprobat de către Comisie.
c. Promovarea activității Biroului de informare și documentare al CEC pentru cetățeni	2012-2015	Realizat (statut permanent). În scopul promovării activității Biroului de informare și documentare al CEC pentru cetățeni în semestrul doi al anului 2013 a fost creată aplicația „Biblioteca electronică”, care face posibilă vizualizarea, căutarea și accesul on-line al resurselor informaționale electronice. Prin crearea acestei aplicații s-a urmărit îmbunătățirea nivelului de deservire al utilizatorilor Bibliotecii CEC din cadrul Biroului de informare, prin oferirea unui acces mai extins la conținutul materialelor tipărite, prin perfecționarea calității serviciilor de informare, precum și creșterea numărului de utilizatori. Aplicația „Biblioteca electronică” este structurată pe 4 compartimente: „Fondul de carte”, „Fonoteca CEC”, „Materiale ale conferințelor / seminarelor” și „Rapoarte”. Compartimentul „Fondul de carte” al aplicației „Biblioteca electronică” conține lucrări, manuale, ghiduri, îndrumare și alte materiale ce țin de domeniul electoral. „Fonoteca CEC” este o colecție cu spoturi video de informare a alegătorilor, materiale de educație electorală, emisiuni televizate și diverse reportaje. În rubrica „Materiale ale conferințelor / seminarelor” se depozitează materiale de la diferite evenimente aferente domeniului electoral, atât din țară, cât și de peste hotare. Compartimentul „Rapoarte” cuprinde diverse analize și rapoarte emise de misiunile de observare a alegerilor sau alți subiecți electorali. Toate resursele informaționale din aceste compartimente pot fi accesate pentru a putea vizualiza informații relevante cu privire la titlul, autorul, editura, anul ediției, numărul inventarului și mențiunea de acces (la raft sau fișier).
d. Dezvoltarea canalelor moderne de comunicare cu alegătorii (rețele de socializare, paginile oficiale ale CEC, SMS, bloguri, forumuri, hotline, transmisiuni live)	2012-2015	Realizat (statut permanent). Comunicatele de presă și alte materiale informative se plasează pe pagina web a CEC, www.cec.md și pe contul CEC de pe site-urile de socializare (www.facebook.com). Au fost realizate înregistrări foto de la evenimentele cu participarea Comisiei și plasarea materialelor pe pagina web a CEC la rubrica „Galerie foto” (în anul 2012 au fost plasate 11 albume, iar în anul 2013 – 18 albume). Au fost înregistrate, transmise în direct și plasate pe pagina web a CEC, în colaborare cu portalul privesc.eu , ședințele CEC. În luna iunie 2013, din motive tehnice, aceste transmisiuni în direct au fost întrerupte.

e. Organizarea semestrială a Zilei ușilor deschise pentru cetățeni	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În 2013 Ziua ușilor deschise a fost desfășurată de două ori, la 27 februarie și la 21 martie 2013, cu participarea studenților de la facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative a Universității de Stat din Moldova și reprezentanții ai Consiliului Național al Organizațiilor Studențești din Moldova. În cadrul vizitei studenții au avut ocazia să ia cunoștință de domeniile de activitate pe care le realizează Comisia. Aceștia au avut posibilitate nu doar să asculte informații, dar și să „interpreteze” roluri în jocuri de simulare a zilei alegerilor, organizate la sediul CEC.
f. Colaborarea cu instituțiile sociologice în vederea organizării Sondajelor de Opinie Publică pentru constatarea impactului activității CEC	2012-2015	În proces de realizare. În anul 2012 a fost elaborat conceptul în vederea organizării sondajelor de opinie și colaborării cu instituțiile sociologice. A fost plasată pe pagina portalului de știri www.unimedia.md , la rubrica SONDAJ, întrebarea „Ce părere aveți despre propunerea CEC de a finanța partidele din bugetul de stat?”, la care cetățenii au posibilitatea să-și expună opiniile. În anul 2013 doar Barometrul Opiniei Publice, ediția din aprilie, a inclus unele întrebări ce țin de încrederea publicului vizavi de organele electorale. Impactul activității CEC a fost analizat și de către DCRPMM, prin prisma evaluării nivelului de satisfacție a părților interesate. În acest an au fost chestionate autoritățile administrației publice locale.
g. Schimb de experiență internațională în vederea îmbunătățirii instrumentelor de comunicare (organele electorale/cetățeni)	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). Un instrument de colaborare între autoritățile electorale și cetățeni este organizarea unor activități de informare și educație electorală, tinerii reprezentând unul dintre principalele grupuri țintă. O bună oportunitate pentru realizarea schimbului de experiență în acest domeniu a fost participarea unui reprezentant CEC la cea de-a doua întrunire referitoare la creșterea gradului de conștientizare a participării tinerilor la alegeri și rolul procesului electoral într-un sistem democratic, care a avut loc în perioada 28-30 octombrie 2012 la Tbilisi, Georgia. Discuțiile s-au axat pe experiența statelor participante în activitățile ce țin de educația civică a tinerilor care votează pentru prima dată și prezentarea curriculum-ului cu tematica „Introducere în procesul electoral pentru elevii cu vârsta cuprinsă între 12 și 16 ani”. Curriculum-ul vine în ajutor profesorilor și se axează pe introducerea a 3 ore de educație electorală a câte 45 minute, care se vor referi la alegerile democratice într-o societate, procesul de luare a deciziilor, etapele procesului electoral, importanța campaniilor electorale a candidaților, rolul mass-mediei în alegeri, al observatorului și al alegătorului, importanța existenței organelor electorale și funcțiile acestora. De asemenea, s-a accentuat importanța colaborării cu Ministerul Educației în acest domeniu. Pe parcursul anului 2012, reprezentanții CEC au avut posibilitatea de a participa la monitorizarea alegerilor în 3 țări. În cadrul vizitelor s-au familiarizat cu experiența autorităților electorale din Federația Rusă, Georgia și Armenia privind utilizarea diferitor instrumente de comunicare cu cetățenii.

		În anul 2013, membrii CEC și funcționarii Aparatului au participat în cadrul a 7 seminare și conferințe internaționale, 9 vizite de studiu și 6 misiuni de observare a alegerilor. În cadrul întreprinderilor au fost abordate diverse aspecte ce vizează relațiile dintre organele electorale și cetățeni. În ceea ce privește îmbunătățirea instrumentelor de comunicare, se remarcă participarea delegației CEC în cadrul celei de-a XXII-a Conferințe Anuală a ACEEO, în perioada 12 – 15 septembrie 2013, la Varșovia, Polonia, care s-a desfășurat cu genericul „Rolul tehnologiilor de informare și comunicare. Media socială în perioada electorală”. E de menționat și vizita de studiu la Haga, Olanda, în perioada 16-18 decembrie 2013 a unei delegații a CEC, care a avut drept scop studierea practicii olandeze în ceea ce privește organizarea și desfășurarea alegerilor și preluarea de bune practici în domeniul comunicării și informării părților interesate în procesul electoral.
Obiectivul 10. Mărirea fluxului de informații privind sistemul și procedurile electorale		
Denumirea activității	Termen / perioadă de realizare	Nivelul de realizare
a. Colaborarea permanentă cu autoritățile publice pentru organizarea și desfășurarea activităților de educație civică și informare a cetățenilor	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 au fost desfășurate seminare de instruire, la nivel republican, destinate secretarilor consiliilor raionale și, regional, responsabililor de listele electorale și funcționarilor electorali. În anul 2013, activitățile de informare și educație civică au fost destinate tinerilor alegători, pentru ei organizându-se Ziua ușilor deschise, lecții publice în cadrul universităților, ținute de membrii CEC; organizarea și desfășurarea unui concurs umoristic „TVC”; editarea unei broșuri electorale. În cazul organizării concursului TVC, CEC a conlucrat cu instituțiile universitare și Consiliul Național al Organizațiilor Studentești din Moldova.
b. Elaborarea, în cadrul Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă CEC, a unui curs de instruire în domeniul dreptului electoral pentru facultățile relevante ale instituțiilor de învățământ superior	2013	Nerealizat.
d. Organizarea trimestrială a activităților de educație civică și informare a cetățenilor	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 s-a organizat o conferință de presă dedicată Zilei internaționale a alegerilor. A fost difuzat un spot de educație civică și electorală la mai multe posturi TV din țară. În anul 2013, la 7 februarie, a fost organizat un briefing de presă cu ocazia Zilei Internaționale a Alegerilor. Cu această ocazie, dar și în luna octombrie, de Ziua Tînărului Alegător, au fost

		organizate și desfășurate lecții publice în cadrul unor instituții de învățământ superior din Chișinău. În această perioadă, în instituțiile de învățământ preuniversitar din țară au fost organizate ore speciale de dirigenție, mese rotunde, seminare, simulări de alegeri, concursuri TVC, expoziții cu tematică electorală, concursuri de desene, conferințe. La 27 februarie și la 21 martie 2013 a fost desfășurată Ziua ușilor deschise pentru studenți. La 12 decembrie 2013, Comisia, în parteneriat cu Consiliul Național al Organizațiilor Studențești din Moldova, a organizat concursul TVC cu genericul „Am dat un vot pentru 4 ani”, cu participarea studenților din cadrul a 4 universități din Moldova. A fost scoasă de sub tipar a doua ediție a broșurii „Cunoaște dreptul tău electoral”, revăzută și adăugită.
e. Colaborarea cu instituțiile mass-media privind introducerea în grilele de emisie a unor emisiuni dedicate procesului electoral	2012-2015	Realizat (<i>statut permanent</i>). În anul 2012 au fost organizate, în colaborare cu Compania publică IPNA „Teleradio-Moldova”, 2 emisiuni radiofonice și o emisiune televizată, cu participarea membrilor CEC și reprezentanților societății civile, dedicate Zilei internaționale a alegerilor. Membrii CEC au participat, cu ocazia marcării a 15 ani de activitate permanentă a CEC, la emisiunea „Moldova în direct” cu tema „Finanțarea partidelor politice” la postul de televiziune „Moldova 1” și în emisiunea „Replica” cu tema „Moldovenii fac alegerea corectă?” la postul TV „Prime1”. În anul 2013, în colaborare cu Compania publică IPNA „Teleradio-Moldova”, a fost organizată o emisiune: “Moldova în direct” cu genericul „Merită politicianii votul tău?”; o emisiune matinală radiofonică la Radio Chișinău. Conducerea CEC a fost invitată și în cadrul unor emisiuni difuzate de postul Publika TV. De asemenea, a fost organizată o emisiune televizată difuzată în rețeaua regională „Aici TV”, or. Orhei, care a avut ca subiect finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. Au fost organizate și alte emisiuni radio/TV cu participarea (intervenții telefonice) a reprezentanților CEC.

IV. PROBLEMELE ȘI PROVOCĂRILE ÎN REALIZAREA OBIECTIVELOR STRATEGICE

Făcînd o sinteză a celor realizate, menționăm că majoritatea acțiunilor au fost realizate, însă activitățile ce țin de implementarea Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, din cauza alocării unor mijloace financiare insuficiente în perioada 2012-2013, a derulat cu întârziere. De asemenea există anumite necorelări de coordonare și executare cu alte instituții în ceea ce privește revizuirea și ajustarea cadrului legal aferent procesului electoral.

CEC în primii doi ani de implementare a Planului strategic s-a confruntat cu diferite obstacole și probleme cauzate atât de circumstanțe obiective, cît și subiective, dar cea mai mare provocare ar putea fi considerată lipsa resurselor financiare necesare în bugetul Comisiei pentru anii 2012-2013 pentru a începe o activitate de anvergură cum este cea de implementare a SIAS „Alegeri”, precum și a unei suficiente susțineri din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare. În urma unei analize efectuate de CEC, s-a constatat că există administrații locale ce nu dispun de rețea, de adresă electronică pe domeniul MD și care întâmpină dificultăți în procesul de verificare și actualizare a listelor electorale. În vederea soluționării acestei situații se impune luarea de măsuri pentru fortificarea din acest punct de vedere a autorităților administrației publice locale de nivelul întâi.

În anul 2012, CEC și-a propus un proiect ambițios de a-și obține autonomia financiară, cu atât mai mult că acest lucru era și o recomandare a partenerilor de dezvoltare. Pentru a atinge acest obiectiv, Comisia Electorală Centrală a adresat un șir de demersuri prin care a argumentat necesitatea transmiterii sediului CEC din gestiunea Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului în gestiunea Comisiei Electorale Centrale, aprobarea bugetului Comisiei pentru anul 2013 și 2014 de către Parlament.

Pînă în prezent rămîne nesoluționată problema privind alinierea și echivalarea sistemului de salarizare a funcționarilor Aparatului CEC la cel al funcționarilor publici ai altor autorități centrale. Necesitatea modificării salarizării funcționarilor din cadrul Aparatului constă în stabilirea echilibrului nivelului de salarizare între posturi cu valoarea identică din cadrul diferitor autorități publice centrale. În urma unei analize comparative a posturilor din cadrul altor instituții centrale, s-a constatat că sistemul actual de salarizare a funcționarilor publici din cadrul Aparatului Comisiei este cu mult mai mic.

CEC a solicitat instituțiilor de resort elaborarea unui proiect de lege în vederea creării unui sistem de salarizare echitabil, încît să fie asigurată o repartizare conform postului indiferent de autoritate.

În același timp, planul a prevăzut acțiuni separate, care la moment nu își justifică necesitatea și din această cauză trebuie comasate. Este vorba de acțiunea strategică „Constituirea unui club de discuții cu reprezentanții ONG-ilor” și „Constituirea unui club de discuții cu reprezentanții partidelor politice și altor organizații social-politice”. La elaborarea tematicilor pentru aceste cluburi de discuții s-a constatat că subiecții vizați au multe teme în comun, totodată discuțiile într-un format mai larg ar fi mai utile și productive. În acest context, s-a luat decizia de a organiza un singur Club de discuții electorale, la care să fie invitați protagoniștii celor două cluburi plănuite anterior.

În anul 2013, CEC a avut de organizat și desfășurat cea de-a 10-a ediție a Conferinței europene a autorităților electorale cu genericul „Codul bunelor practici în materie electorală: puncte forte și evoluții posibile”. Evenimentul a reunit 107 participanți din 26 țări, din acest motiv această activitate ar putea fi considerată și ea o provocare, deoarece necesită efort major în pregătire și asigurare logistică, constituind o mare responsabilitate pentru întreaga Comisie.

La fel, în ultimele 3 luni ale anului 2013 au fost organizate mai multe deplasări, a căror pregătire a solicitat timp și resurse, fapt ce a perturbat întrucîtva realizarea la timp a unor activități planificate pentru 2013.

Ceea ce nu era prevăzut în Planul strategic al Comisiei pe anii 2012 – 2015 este implementarea Sistemului de Management al Calității și Securității Informației bazat pe

standardele internaționale ISO/IEC 27001:2005 și ISO 9001:2008. Cu toate că sîntem la etapa de implementare a sistemului, realizarea parțială a acestui obiectiv a fost în general atinsă prin încercări de a îmbunătăți calitatea și securitatea informației din cadrul CEC, cu scopul de a spori credibilitatea și eficientizarea procesului electoral și activitatea CEC.

Pentru a organiza procedura de obținere și menținere a calității și securității informației din cadrul instituției, au fost elaborate o serie de documente ce corespund modelului ISO/standarde internaționale.

Avantajele implementării Sistemului de Management al Calității și Securității Informației constau nu doar în gestionarea sistematică a aspectelor ce țin de calitatea și securitatea informației în cadrul instituției, ci și în faptul că deținerea certificatului ISO reprezintă pentru cei din jur că instituția respectivă oferă garantat servicii de înaltă calitate.

Pornind de la faptul că anul 2014 se preconizează a fi un an electoral, o atenție deosebită va fi atrasă necesității de realizare în termen a studiilor de analiză și documentare planificate pentru anul 2014. Totodată, urmează a fi duse la îndeplinire și punere în practică recomandările și propunerile formulate în studiile și analizele elaborate anterior.

În același timp, Grupul de lucru privind asigurarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în activitatea CEC și în procesul electoral va urmări în mod continuu nivelul de realizare a acțiunilor stabilite în Planului CEC pentru integrarea dimensiunii egalității de gen 2014-2015. Nu în ultimul rînd trebuie monitorizată și evaluată funcționalitatea aplicațiilor „Anticamera on-line” și „Biblioteca electronică” create în scopul îmbunătățirii comunicării interne în cadrul CEC și accesării rapide a informațiilor în domeniul electoral deținute de CEC de către toate părțile interesate.

Deși pagina web este actualizată cu regularitate, considerăm că mai există rezerve la acest capitol. Unele rubrici conțin informații insuficiente, în special la rubrica „Transparența decizională”.

La final trebuie să accentuăm că CEC are ca prioritate implementarea noilor tehnologii informaționale în organizarea și desfășurarea alegerilor, perfecționarea continuă a legislației electorale, care să asigure un nivel sporit de accesibilitate la procesul electoral pentru toate categoriile de cetățeni.

V. SOLUȚII ȘI PERSPECTIVE PENTRU ELIMINAREA OBSTACOLELOR/DEFICIENȚELOR ÎN REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC AL CEC

Aprobarea de către Parlament a bugetului Comisiei Electorale Centrale pe anul 2014 în sumă de 93 577,4 mii lei va face posibilă procurarea laptopurilor pentru birourile electorale, iar acest lucru va constitui un temei suficient pentru a continua cu succes implementarea Registrului de stat al alegătorilor (RSA).

Implementarea unui astfel de sistem informațional va permite gestionarea automatizată a informației privind identitatea persoanei și adresa de la domiciliu (reședinței) alegătorilor cu drept de vot ai Republicii Moldova, va asigura posibilitatea prestării, de către CEC, a unor servicii de calitate și alinierii cadrului legal al Republicii Moldova la standardele europene. De asemenea, RSA va servi în calitate de instrument cheie de extragere a listelor electorale de bază și sursă de date pentru alte subsisteme informaționale ale CEC.

Punerea în practică a Sistemului de Management al Calității și Securității Informației va permite Comisiei Electorale Centrale o mai bună structurare a responsabilităților, implicit sporirea calității serviciilor publice prestate de Comisie, de asemenea identificarea și dezvoltarea mecanismelor ce vor asigura creșterea credibilității cetățenilor în organele și procesele electorale.

Ținînd cont de faptul că susținerea bugetară în anul 2014 a crescut față de 2013, va face ca problema insuficienței resurselor să fie depășită, iar scopul urmărit în 2014 trebuie să fie realizarea în paralel a tuturor acțiunilor strategice restante, precum și a celor care sînt prevăzute

pentru anul în curs, astfel încât să se intre în ritmul respectării stricte a termenelor de implementare prevăzute în Planul strategic.

În vederea atingerii unor succese palpabile în ceea ce privește educația electorală a cetățenilor, în special a tinerilor alegători, considerăm necesar și oportun de organizat vizite ale reprezentanților Comisiei Electorale Centrale la instituțiile preuniversitare (licee, școli) din teritoriu în vederea informării tinerilor alegători despre activitatea CEC și procesul electoral din Moldova. Acest lucru va contribui, de asemenea, implicit la stabilirea unui parteneriat de colaborare cu facultățile de drept, științe politice și administrative din cadrul universităților pentru atragerea la stagii de practică în cadrul Comisiei și, de ce nu, în calitate de instruiți la Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral.

În ceea ce privește comunicarea internă și externă a Comisiei Electorale Centrale, considerăm oportună elaborarea Strategiei de comunicare a Comisiei, care servește drept un cadru conceptual partajat și oferă îndrumare generală cu privire la modalitatea de comunicare a CEC cu alegătorii, mass-media și actorii cheie, inclusiv partidele politice, Parlamentul și societatea civilă. Este binevenită organizarea cursurilor de dezvoltare a abilităților de comunicare pentru funcționarii Aparatului CEC, dar și a unui teambuilding, menit să consolideze capacitățile instituționale. Se propune pentru anul 2014 organizarea unor ședințe de lucru comune cu întreg Aparatul Comisiei, fapt ce ar conduce la dezvoltarea spiritului de echipă și ar permite transmiterea directă a mesajelor emise de către Comisie.

Totodată, pe parcursul următorilor doi ani de zile o atenție sporită urmează a fi acordată acțiunii de promovare a activității Biroului de Informare și documentare a cetățenilor, finalizării procedurii de înregistrare a Buletinului informativ etc.

VI. CONCLUZII

Procesul de implementare a Planului strategic al Comisiei Electorale Centrale a demarat cu succes, la începutul anului 2012. Analizând gradul de realizare a acțiunilor pentru fiecare obiectiv în parte, conchidem că cea mai mare parte a acțiunilor s-a încadrat în termenele stabilite, iar monitorizarea va permite introducerea la timp a corectărilor ce se vor impune.